

List izlazi po potrebi
šest puta godišnje.

Nasim poslovnim
prijateljima šaljemo
list besplatno.

Inače iznosi godiš-
nja pretplata Din 20.

Rukopisi se ne
vraćaju.

Uredništvo i uprava:
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 5.

Telefon broj 23-18.

Tržni Glasnik

Naklada tvrtke Sever & Komp. Ljubljana,
Gosposvetska cesta 5.

Cijenik oglasa:
za 1/2 stranu Din 1000
„ 1/4 strane „ 500
„ 1/8 „ „ 250
„ 1/16 „ „ 125
„ 1/32 „ „ 65
Kod višekratnog
uvrštenja popust po
sporazumu.
Pretplata i oglasi
plaćaju se unapred
Plativo i tuživo u
Ljubljani.
Tek. račun kod pošt.
štedionice br. 10.353.

God. III.

Ljubljana, 7. marca 1931.

Broj 1.

Tržno poročilo o semenih in poljskih pridelkih.

Črna detelja ima vsled slabega vremena ob dozoritvi letos izredno plehko zrnje, tako da je seme le težko očistiti in usposobiti za pod državno plombo, ki zahteva celih 97% čistoče. Plačujemo ves čas neizpremenjeno od Din 14.— do 15.—.

Lucerna se prideluje samo v Vojvodini. Letos pa je tudi tukaj docela odpovedala in bomo morali povečini vse seme uvoziti. Danes notiramo za prvoklasno francosko lucerno Din 28.—, za italijansko pa Din 15.—.

Švedska detelja se pri nas zelo malo seje, dasi je zelo koristna. Setev bi bila priporočljiva osobito letos, ko je pomanjkanje črne detelje. Ako vzamete 4 kg švedske detelje in ji primešate 2 kg italijanske ljulike, dobite mešanico, ki vam bo dala dve bogati košnji, če pa je vreme ugodno, tudi tretjo in lahko mogoče tudi četrto košnjo. Letos notira švedska detelja Din 24.—.

Travno seme ima z izjemo francoske ljulike in mačjega repa nižjo ceno od lani. Mi zahtevamo za najboljšo angleško ljuliko Din 12.50 in za najboljšo italijansko Din 11.50. Cene ostalim travam sporočimo na željo.

Krmilna pesa, Mamut rdeča je v ceni nekoliko čvrstejša, dočim se nudi Eckendorfer rumena neizpremenjeno.

Fizol. Blaga je še veliko neprodanega, tako pri posetnikih kakor trgovcih. Mi plačujemo za lepo, zdravo, čisto blago iz letošnje žetve:

cipro rujavi	Din 2.50
koks visoki	» 2.75
koks nizki	» 2.25
mandalon	» 1.75
ribenčan	» 2.35
fižolica bela	» 1.75
zeleni dolgi	» 2.—
zeleni okrogli	» 1.75

Grah. Plemenitih vrst ne pridelujemo doma, ampak moramo vse uvoziti. Kljub temu, da je bilo treba plačati visoko uvozno carino, ima grah letos nizko ceno, ki se suče od Din 8.— do 10.—.

Grahorica letna je imela prav dober pridelek in ji je cena Din 3.—.

Laneno seme, domače plačujemo po Din 2.30. Argentinsko blago pa se bo dobilo franco Ljubljana postavljeno okoli Din 2.—. Cena je zadnje dni nekoliko čvrstejša.

Korenjevo seme za krmo. Pridelek je bil prav obilen. Ker je povpraševanje le majhno, plačujemo za lepo seme samo Din 9.—.

Repa bela, jesenska, okrogla. Kljub temu, da smo veliko semena izvozili, leže še precejšnje zaloge pri producentih. Mi plačujemo prej ko slej Din 6.50.

Češki semenski oves. Vsled pomanjkanja dobrega semenskega blaga, smo bili primorani isto naročiti zunaj. Ker je oves že sam na sebi drag, poleg tega ga pa podraži še visoka uvozna carina, zahtevamo danes za prvoklas-

ni semenski češki kronsni oves Din 3.20, semenski oves, domači Din 2.75.

Čebulček. Cena se mu je ustalila in notira že nekaj časa neizpremenjeno Din 5.—. Čebulček vsebuje letos vsled mokre jeseni več vlage kakor navadno in ker je poleg tega tudi mila zima, je zelo podvržen poganjanju. Zato priporočamo vsakomur, da ima čebulček razgrnjen na suhem prostoru, ker to je najboljšo sredstvo proti temu, da čebulice prezgodaj ne kalijo.

Suhe gobe. Dotok je še vedno živahen. Za slabše kvalitete je malo interesa, za lepe pa plačamo še vedno do Din 25.—. Ker se pojavijo spomladi v gobah črvi, svetujemo nujno vsem, ki imajo še kaj blaga, da ga čimprej oddajo. Mi smo radevolje pripravljeni prevzeti v svoje skladišče vsako množino, da jo tam ocenimo in nato prevzamemo. Če z našo cenno ne bi bili zadovoljni, ostane blago v našem skladišču v komisiji in je Vaša last, preko katere lahko vsak čas disponirate.

Rafilsko liče notira danes v extra Majunga kvaliteti Din 16.50 manj 2% tara.

Morska trava. Cena je navzdol. Mi notiramo danes:

Extrissima	Din 3.40
Extrafin	» 3.—
Fin	» 2.50

Pri večji potrebi zahtevajte ponudbe in vzorce.

Zelenjadna in cvetlična semena v vrečkah, bodisi v velikih ali malih, imamo letos vsa po 50 parski prodajni ceni.

Cvetne čebulice in gomolji.

Begonia hybrida za gojenje na prostem in v loncih: Begonije so izmed najbolj hvaležnih rastlin za na grede, grupe, za kinčanje grobov itd., so pa tudi izvrstne za gojenje v loncih. Zelo koristno je, če začno gomolji poganjati, preden se jih razsadi, da se s tem utrdi. Gomolji lahko začno poganjati v rastlinjaku, topli gnojni gredi ali pa v zaboji. Rastline, pri katerih smo že dosegli kaljenje, se zelo dobro drže in se lahko ob vsakem času presade. Na prosto se sade begonije šele takrat, ko se ni bati nobenega mraza več. One cveto od junija neprekinjeno naprej, dokler jih ne zmoti mraz, a takrat se mora gomolje z zemljo vred izdreti in jih pustiti tako dolgo, da dozore. Kakor hitro je zemlja okoli njih suha, se gomolji prav lahko očistijo. Posušeni poganjki kakor tudi korenine se dajo z lahkoto odstraniti. Gomolje same se mora pustiti prezimiti na kraju, ki je zavarovan proti mrazu.

Begonia velikocvetna, gomoljasta: komad

temnordeča	Din 2.50
oranžasta	» 2.50
bela	» 2.50
rumena	» 2.50
roza	» 2.50
bakrene barve	» 2.50

Begonia Cristata, gomoljasta:

	komad
temnordeča	Din 3.25
oranžasta	» 3.25
bela	» 3.25
rumena	» 3.25
roza	» 3.25
bakrene barve	» 3.25

Begonia Crispa, zgrbančena, gomoljasta:

	komad
temnordeča	Din 2.75
oranžasta	» 2.75
bela	» 2.75
rumena	» 2.75
roza	» 2.75
bakrene barve	» 2.75

Begonia Miniatur, bogatocvetoča:

	komad
Bertini, opečno rdeča	Din 6.—
Bertini Liliput, opečno rdeča	» 8.—
Boliviensis superba, opečno rdeča	» 3.—

Begonia polnjena, velikocvetna, gomoljasta:

	komad
temnordeča	Din 2.75
oranžasta	» 2.75
bela	» 2.75
rumena	» 2.75
roza	» 2.75
bakrene barve	» 2.75

Begonia fimbriata:

	komad
temnordeča	Din 3.—
oranžasta	» 3.—
bela	» 3.—
rumena	» 3.—
roza	» 3.—
bakrene barve	» 3.—

Begonia Marmorata, polnjena, velikocvetna:

	komad
mešana	Din 3.50

Begonia Camellia, polnjena, velikocvetna:

	komad
mešana	Din 3.25

Begonia Papillon (Schmetterling) polnjena, velikocvetna:

	komad
mešana	Din 3.25

Begonia Pendula (Ampel-begonia) polnjena, velikocvetna:

	komad
mešana	Din 3.—

Begonia Miniatur, polnjena, bogatocvetoča, gomoljasta:

	komad
Ami Jean Bard, bakrene barve	Din 5.50
Ga. Helena Harms, zlatorumena	» 8.—
Grof Zeppelin, oranžasta	» 6.—
Ga. Bellair, karminroza	» 9.—

Gloxinia hybrida in Hybrida grassifolia: Za krasnobarvne gloksinije so sicer najbolj prikladne tople grede, ker one razvijejo svojo popolno lepoto samo v vlažnotoplem zraku. Če pa se z njimi postopa z veliko skrbnostjo, je mogoče doseči zadovoljive uspehe tudi, če se jih goji v sobi v loncih. V ta namen se da v zgodnji pomladi en gomolj v en lonec, ki je napolnjen z rahlo šotasto zemljo. Zelo dobro je, če se doda zemlji nekoliko rožene moke. Proti močnim solničnim žarkom so gloksinije zelo občutljive in se jih mora držati v senci. Da se obvaruje rastlino pred gnilobo, se jo mora zelo previdno zalivati; zelo dobro je, če se cvet večkrat poškropi.

komad	
Mont Blanc, bela	Din 3.—
Cesar Wilhelm, modra in bela	» 3.—
Cesar Friedrich, rdeča in bela	» 3.—
Princ Albert, modra	» 3.—
Kraljica Wilhelmine, roza	» 3.—
Škratni kralj, temnordeča	» 3.—
Viola, vijoličasta	» 3.—

Gladiole: Gladijole so odločno najlepše cvetlice za v grupe; njihova krasna barva se ne da opisati. One niso samo v okras vrta, temveč njihovi nadvse lepi cvetovi so zelo prikladni za vaze in šopke, za okras sob in dvoran, ž njimi se dajo najlepše okinčati cerkve in oltarji in to ne samo radi bogatih barv: roza, bele, modre, rdeče, temveč tudi še posebno radi tega, ker se te cvetlice, četudi so odrezane, zelo lepo drže 10 do 14 dni.

Gladijole se sade meseca aprila cca. 8 cm globoko in v razdalji 20 cm druga od druge. V jeseni se vzamejo čebule iz zemlje, se odrežejo peclji in se pusti gladijole prezimiti na suhem kraju, ki je zavarovan proti zimi.

komad	
Amerika, roza	Din 2.25
Baron Hulot, vijoličasta	» 2.25
Brimstone, svetlorumena, rano-cvetoča	» 2.25
Faust, karminrdeča	» 2.50
Glory of Holland, bela	» 2.50
Odin (lachsrosa) lososovo rdeča	» 2.—
Schwaben, rumena	» 2.—
Mešane v raznih barvah	» 1.—

Montbretia: Monbretije so zelo hvaležne cvetoče rastline za na prosto, ki ne zahtevajo mnogo nege. Njihovi graciozni cvetni latki so kaj pripravi za šopke itd. Zelo so priporočljive tudi za v grupe. Čas za sajenje je marec—april. Po nekoliko letih je zelo priporočljivo, da se menja prostor. Varovalna odeja preko zime je kaj priporočljiva, lahko se pa z njimi ravna tudi tako, kakor z gladijolami.

komad	
Crocsmiaeflora tipe oranžaste	Din 1.50

Iris germanica: Uspeva v vsaki vrtni zemlji. Če se posadi v jeseni, že cvete zgodaj spomladi.

komad	
Florentina alba	Din 3.—
Florentina purpurea	» 3.—

Amaryllis (Hippeastrum): Amaryllis so zelo ljubke rastline za v lonce in spadajo brez dvoma k najlepšim gomoljastim cveticam. Krasni cvetovi lijakaste oblike, ki imajo v premeru 15 cm in še več, kažejo najlepšo igro barv. V vrtu ne uspevajo dobro. Cvetijo od marca do julija. Na prostem ne prezimijo.

komad	
Krasna hybrida, mešana, velikocvetna	Din 40.—

Cana Indica: Kane spadajo k najbolj učinkovitim cvetočim vrtnim rastlinam. Zlasti so priporočljive za velike grupe. Zahtevajo solnčno lego, dobro zemljo, močno gnojenje in veliko vode. Kane se morajo dati takoj po prejemu v prostor, ki je temperiran s 15° R in sicer v peščeno zemljo, kjer same

poganjajo naprej. Na prosto se jih sadi sredi meseca maja. Na jesen se izdere rastline s koreninami in gomolji vred iz zemlje in se odreže približno 20 cm peclja vstran. Kane morajo prezimiti na suhem mestu, ki je dobro zavarovano proti zimi.

komad	
Mešana velikocvetna	Din 7.50

Anemone: Anemone se lahko sadi zgodaj spomladi na prosto. Cvetijo od junija do septembra. Preko zime je bolje, da se jih ne pusti na prostem, ker zelo veliko trpe vsled mrožote. Gomolji lahko leže več mesecev suhi, ne da bi izgubili na kaljivosti. Anemone spadajo k najbolj trajnim cveticam. One so izmed cvetic, ki najlepše krase vrt in so prikladne tudi za v šopke. Barve so: rdeče, bele, purpurne, škrlatnordeče, vijoličaste, modre in sive.

komad	
Mešane	Din 1.50

Tuberoze: Tuberoze imajo bele, zelo prijetno dišeče cvetove. So samo do 40 cm visoke in izvrstne za lonce. Cvetijo od junija ali julija do septembra. Posadi se jih meseca marca ali maja v lonce v razdalji 10 do 14 cm in se jih postavi v bližino okna ter se jih zmerno zaliva. Pozneje se lahko postavi lonce na prosto, in sicer na solnčen prostor. Ko rastlina odcvete, so gomolji brez vsake vrednosti; tuberoze cveto torej samo enkrat.

komad	
Perla	Din 7.—

Dalije: so v okras vsakemu vrtu in dajejo tudi zelo lepe cvetlice za v šopke. Dalije cveto že zelo zgodaj in razveseljujejo človeka skozi celo poletje do pozne jeseni. Peclji so dolgi in nosijo cvet pokonci. Na barvah so zelo bogate in naravnost očarljive. Gomolji, ki se jih lahko pusti, da začno že preje poganjati, se sade v razdalji cca. 1 m v začetku maja in to le takrat, če se ni bati nobenega mraza več, ker dalije so proti istemu zelo občutljive. Dalije ljubijo s skrbjo pripravljeno zemljo in bogato poplačajo vsako nego, na primer zalivanje ob suši, z živahno rastjo in zgodnjim cvetjem. Dalije morajo prezimiti na suhem prostoru, ki je zavarovan proti mrazu.

komad	
Hybrid-Dalije:	

Aibonita, lila-roza	Din 8.—
Amun Ra, oranžne barve	» 8.—
Carmen, tomnordeča	» 8.—
Dr. Tevis, rumena-roza	» 8.—
Early Beauty, roza-lila	» 8.—
Eduard v. Borsig, temnorumena	» 8.—
Eleonore W. Weer, temnolila	» 8.—
Faury, oranžne barve	» 8.—
Fürst v. Bülow, karmin-lila	» 8.—
Gruppenstolz, rdeča	» 8.—
Hera, lila-roza	» 8.—
Herbstkönigin, zlato-rumena	» 8.—
Herzblut, rdeča	» 8.—
Hohes Licht, terakota	» 8.—
Hortulads Withe, bela	» 8.—
Isulinde, zlato-oranž	» 8.—
Jersey Beauty, sivo-roza	» 8.—
King of the Antum, oranžna	» 8.—
König Harold, lila-bela	» 8.—
Lady Derby, lila	» 8.—
Marlitt, lila	» 8.—
Menny Carlee, bela	» 8.—
Nagels Wonder, rdeče-rumena	» 8.—
Pride of California, rdeča	» 8.—
Princesin Irena, bela	» 8.—
Red Emperor, svetlordeča	» 8.—
Rosa elegans, roza	» 8.—
Remembrance, lila-roza	» 8.—
Sonne im Herzen, rdeča-rumena	» 8.—
Tušan G. Tevis, lila	» 8.—
Tresor Anversoise, lila-modra	» 8.—

komad	
Pompon-Dalije:	

Fran Dr. Knabbe, bela-lilasto obrobjena	Din 8.—
---	---------

Glow, živordeča	Din 8.—
Juwel, rumena	» 8.—
Pauline, bela-lila	» 8.—
Peacemaker, bela	» 8.—
Tekla Winterstein, bela	» 8.—
Titan, živordeča	» 8.—

Seerosen-Dalije, lokvanjske oblike:

komad	
Rappallo, mahagonijeve barve, na koncu zlato-rumena	Din 8.—

Georgine-Dalije:

komad	
Aida, temnordeča	Din 8.—
Deegen, bela-lila	» 8.—

Kaktus-Dalije:

komad	
Andreas Hofer, satin-rosa	Din 8.—
Anny Friesel, temnordeča	» 8.—
Besty Majer, lila-rdeča	» 8.—
Blaukreuz, violet	» 8.—
Blaustrumpf, temnolila	» 8.—
Beatrice, bela-roza	» 8.—
Hamlet, temnordeča	» 8.—
Harpagon, rumena	» 8.—
Honesty, eng. rumena-lila	» 8.—
Jonkler G. T. van Tets, bela	» 8.—
Landrat Dr. Scheiff, bernstein	» 8.—
La Loraine, temnorumena	» 8.—
Peter Rossegger, svetlordeča	» 8.—
Shilikoff, roza	» 8.—
Silverhill Park, bela	» 8.—
Tsingtan, lososovo lila	» 8.—
Violetta, violet	» 8.—
Withe Queen, bela	» 8.—
Wolfgang v. Goethe, rdeča	» 8.—

Vzgoja Chabaud-nageljčkov.

Chabaud-nageljčke se lahko brez dvoma prišteva k najbolj važnim vrtnim cveticam. Glavna vrednost Chabaud-nageljčkov leži v tem, da dajo že po preteku 5 do 6 mesecev po sajenju bogato floro, ki traja tja do pozne jeseni. Chabaud-nageljček cvete tako zgodaj kakor margaretni, vendar ga daleko prekaša po svoji velikosti in plemenitosti cveta. Chabaud-nageljček nosi svoje ime po svojem vzgojitelju, apotekarju in prijatelju cvetic Chabaud-u iz Toulona. Chabaud je nageljčke izredno ljubil in jih je skušal vzgajati na različne načine. Njegovo delo je bilo bogato nagrajeno in je žel dobre uspehe. On je križal margaretni nageljček z remontant-nageljčkom in je združil krasno barvo zadnjega z bogatim in zgodnjim cvetjem margaretnega nageljčka. Vso svojo sedanjo lepoto je dosegel Chabaud-nageljček šele tekom razvoja po prizadevanju mnogih gojilcev. Da se lahko vse v polnem obsegu izkoristi, kar nam nudi Chabaud-nageljček, je zelo priporočljivo, da ga sejemo v rastlinjaku. Za setev se ne smejo uporabljati majhne posode, najbolj prikladni so ročni zaboji, ki so napolnjeni z mešanico zemlje, ki sestoji polovico iz komposta, polovico iz zemlje tople grede. Primešati se mora tudi nekoliko šotne zemlje in peska. Seme mora biti samo na lahko pokrito. Gosto sajenje ni priporočljivo. Ko so rastlinice že tako velike, da se jih lahko prime, se jih mora pikirati in sicer na mesto, ki je svetlo in ne pretoplo. V mesecu marcu so rastline že tako močne, da se jih lahko znova presadi in to najboljše v mrzle zaboje. Prelahka in preveč mastna zemlja ni nikakor priporočljiva.

Močne kompaktne rastline dosežemo z mešanico, ki sestoji iz polovice stare presejane kompostne zemlje in tratne zemlje, ki je dobro peščena. Presajanje v lonce se lahko zgodi v rastlinjaku. V milih okoliščinah se lahko poseje seme tudi naravnost v tople grede in sicer zelo redko. Na ta način zadostuje samo enkratno pikiranje. Po pikiranju morajo biti nekaj dni okna zaprta, da se rastlinice lahko hitro razvijejo. Obenem z razvo-

jem rastlin se mora prostor močno zračiti in nazadnje se lahko puste okna čisto odprta. Začetkom maja se presadi rastline na dobro pognojene in zrahljane grede. Na gredo, ki je široka 1.20 m pride 5 vrst in sicer 25—30 cm ena od druge. Pri razsajevanju se mora paziti zlasti na to, da se rastlin ne posadi pregloboko, kajti če so iste pregloboko posajene, se nagibljejo k stalni gnilobi. Stalno čisto držanje grede, rahlanje, zalivanje, kakor tudi gnojenje povzročajo zelo bujno rast Chabaud-nageljčka.

Če so mokra poletja, se mora grede pokriti z okni, sicer ne boste imeli veliko veselja z nageljčki. Znano je, da so cvetovi zelo občutljivi proti mokroti, kakor tudi rastline same.

Pri dolgotrajni mokroti lahko nastopi nageljčkova bolezen, nageljčkova kuga, gnitje stebel, ki uničuje polagoma cele nasade. Druga nadaljna bolezen, ki tudi nastopi v mokrih poletjih, a v jeseni skoraj vedno, je rja. Dobro branilno sredstvo proti njej je pogosto škropljenje z 2% bakreno apneno raztopino; to se mora zgoditi v toplih solnčnih dneh, da so rastline zvečer že zopet čisto suhe. V jeseni pokrivamo vse premalo grede, na katerih rasto nageljčki, s šipami, četudi se to zelo izplača. Vendar lahko samo na ta način dosežemo, da imamo lepe cvetlice tja do novembra.

Pomlahevanje travnikov.

Za travnike se pri nas premalo stori. V očigled dejstva, da nam travniki pešajo v svoji rodovitnosti in da prodira po ruši čim dalje bolj raznovrstni plevel, se moramo tudi pri nas malo bolj pobrigati za travniško rušo, ki jo je treba v enem in drugem pogledu popraviti in izboljšati.

Naši sedanji travniki so nastali večinoma naravnim potom. Rusa se je sama zarastla. Trave, ki jo sestavljajo, pa niso večne. Dobre trave sčasoma izginejo, namesto njih se naseli plevel, ki je bolj trdoživ in malotreden, kakor so trave. Posledica take zamene pa je, da postane travniška ruša slaba in malovredna za krmo. Bolj vztrajna je dobra ruša po takih travnikih, ki jih zaliva v zgodnji pomladi rodovitna voda ali pa ki jih s pravilnim gnojenjem vzdržujemo v trajno dobri rodovitnosti.

Naša naloga je, da opešane in plevelne travnike popravljamo in izboljšujemo. Veliko se da doseči s primernim gnojenjem. Razne slabe trave in plevelna zelišča se umikajo gnoju. Največ bomo pa dosegli, če travniško rušo obenem podsejemo s pripravno mešanico travnega semena. S tako podsetvijo bomo dosegli, da se bo ruša pomladila, namreč izboljšala in zgostila. Za podsetev se priporočajo posebno travniška bilnica, pasja trava, francoska pahovka in angleška ljuljka, katera semena niso draga in se lahko dobe. Izmed detelj pa kaže primešati nekoliko semena domače detelje, bele detelje in hmeljne lucerne. To mešanico lahko sejemo spomladi ali pa po prvi košnji.

Setev po prvi košnji je v toliko bolj naravna, ker se tudi trave v tem času naravnim potom razmnožujejo, če jih pustimo zoreti. Spomladna setev ima to prednost, da je spomladi več vlage v zemlji, ki je potrebna izklitim mladim rastlinam. Na vsak način bomo potrebne trave sami sejali in ne bomo pustili v ta namen ruše prezorevati. Važno je le, da odberemo za podsetev trave, ki v dotični legi dobro uspevajo.

Ko smo seme enakomerno raztrosili, je treba, da ga z brano zavlačimo v tla. Največ uspeha bomo dosegli, če je bil travnik v jeseni ali zgodnji pomladi tudi pogojen. V tem primeru se mlade rastline na lažje razvijajo. Uspeh podsetve se najbolj pozna v drugem in poznejših letih, ko se podsejane trave popolnoma obrastejo in zgoste.

Ali se lahko sejajo tudi ozimnine spomladi?

Ko nastopi deževna jesen, zastane mnogim setev ozimnin in ljudje se vprašujejo, kaj bi bilo najbolje napraviti. Zato se nam zdi potrebno, rešiti to vprašanje.

Ozimna pšenica kakor tudi rž, posejani spomladi, požetna, vendar ne dasta stebela. Ozimna pšenica, posejana meseca februarja, sicer da steblo in klasje, a to samo v tem slučaju, če pride do posejanega in nabreklega zrna mraz.

G. Eden Leganj iz Ogerske priporoča zmrzovanje ozimne pšenice, da se jo potem lahko z uspehom poseje spomladi. Pšenica se namoči v vodo, v kateri naj ostane 48 ur. Po-

tem ko se jo vzame iz vode, se jo mora razprostreti tri do štiri prste debelo v prostoru, do katerega ne prihaja mraz. Ko začne pšenica kaliti, se jo mora zanesti na mraz, kjer se jo naj pusti tako dolgo, dokler ne postane od mraza čisto trda (dokler ne otrpne od mraza), vendar se mora to zgoditi, predno bi kal predrla luskino. Tako otrplo pšenico zanesemo na podstrešje, kjer odmrzne sama od sebe. Tukaj jo nekolikokrat razgrebemo z grabljami, da se posuši do setve.

Na ta način postaneta pšenica in rž jara žita, samo da pozneje dozorita.

Ječmen se lahko seje spomladi. Spočetka zelo slabo napreduje, a pozneje je rast bujna. Razlika je samo v tem, da dozori pozneje, kakor če bi bil sejan v jeseni in pridelek je tudi rad manjši.

Črna detelja, posejana spomladi, uspeva samo v močni zemlji in če je dovolj vlažna. Kosi se jo lahko šele začetkom meseca julija. Če sejemo črno deteljo spomladi, je dobro, da jo mešamo z ječmenom ali ovsem in vzamemo za 1 joh po 20 kg primesi.

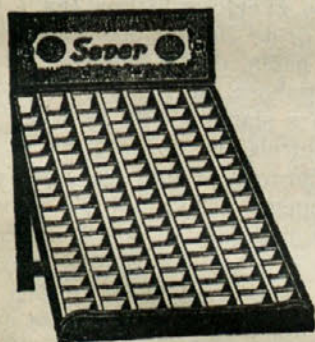
Jesenske repe ne moremo sejati spomladi.

Grahorica se lahko seje spomladi, a zelo zgodaj in v močno zemljo. Pri spomladni setvi jo je dobro mešati z ovsem.

Pridelovanje pese.

Pri živinoreji je ena najbolj koristnih rastlin krmilna pesa. Pogrešati se je ne bi smelo pri nobenem gospodarstvu, kjer imajo le kaj več živine.

Pesa zahteva dobro pogojeno in kolikor mogoče globoko preorano ilovnato zemljo, vendar raste tudi na vsaki drugi. Poseje se spomladi meseca aprila in sicer tako, da se dá na vsakih 40 cm po tri zrna 3 cm globoko. Za 1 hektar zadostuje 15 kg in za 1 mernik posetve 2 kg semena. Meseca junija se mlada pesa razredči tako, da ostane na vsakem mestu samo 1 sadika, a kar je manjka, se jo mora nadomestiti. Poleti se mora pesa večkrat okopati in opleti. Z obiranjem se sme pričeti šele takrat, ko je pesa že precej razvita. Pesa se mora izdreti iz zemlje meseca oktobra, predno pritisne hud mraz, ker isti ji lahko v toliko škoduje, da potem ni več tako zelo sposobna za prezimljenje. Pesa se mora izruti, če le mogoče, v lepem vremenu. Prst se naj odstrani, perje

1931

Vse naše vrečice zelenjadnih in cvetličnih semen in tudi velike vrečice kakor: grah, fižol, umetno gnojilo, pesa in ptičja hrana so letos v vseh trgovinah po

50 par
Sever & Komp.
Ljubljana

Ker oddajate v jeseni v našo trgovino suhe gobe, fižol in razne druge pridelke, računamo, da nam boste naklonjeni tudi pomladi, ko imate Vi potrebo za različna semena.

Vse one, ki prihajajo osebno v Ljubljano, opozarjamo, da se nahaja naša trgovina na **Gospodsvetski cesti števil. 5.**

Sever & Komp.
Ljubljana

in korenine pa porežejo. Preko zime se jo mora hraniti v suhih kletih, lahko pa se jo da tudi v plitve jame, ki se pokrijejo s slamo in prstjo.

Ker pa trpijo kmetje lahko veliko škodo: zgube čas in denar in je pridelek manj vreden, če ne dobe dobro kaljivega semena, priporočamo, da se preskrbijo samo tam, kjer pred prodajo preizkusijo kaljivost.

Nabirajte in sušite smrčke! (mavrahe.)

Kmalu se bodo pojavili mavrahi ali smrčki. So to prve pomladanske gobe, ki se pojavijo v velikih množinah po travnikih, vrtovih in gozdnih robovih. Vsi smrčki so zelo čislana goba tako za dom kakor tudi za izvozno trgovino in ravno radi tega bi radi oživili nabiranje in sušenje istih. Najbolj znamenita sta koničasti in jedilni mavrah. Neužiten med njimi je edino smrdljivi smrček, ki pa se navadno pojavi šele meseca julija in že od daleč neznosno smrdi po mrhovini.

Prosimo, sušite samo jedilni in koničasti smrček in sicer vsako vrsto zase! Mavrahi se ne smejo razrezati kakor jurčki, ampak se morajo sušiti kar čeli. Ko prineseš mavrahe domov, jih takoj osnaži zemlje, potem pa naberi na nit in posuši. Ker je meseca marca solnce še slabo, je boljše, da jih sušiš nad pečjo. Mavrahi se ne smejo držati dalje časa sveži, ker se silno hitro pokvarijo. Že čez nekaj dni se vsmrade in taki niso več za rabo.

Suhe mavrahe plačamo franko Ljubljana do Din 100.— za kg.

Kuhinjski recepti za smrčke.

Riževa juha z mavrahi (smrčki). Mavrahe osnaži, operi in zreži na majhne kocke. Nato razgrej v kozi žlico masti, prideni ji zrezanega zelenega peteršilja in čebule ter dve pesti pripravljenih mavrahov. Ko se nekoliko zarumene, jim prideni tri osmine litra opranega riža ter čez nekaj časa prilij dva in pol litra mesne juhe ali juhe od kosti. Vse skupaj kuhaj še četrt ure. Končno zmešaj v skledi en rumenjak in stresi vanj vročo juho.

Smrčkova (mavrahova) omaka. Smrčke osnaži, operi ter zreži na drobne kocke. Razgrej za dve pesti mavrahov eno žlico masti, prideni eno žlico drobno zrezanega zelenega peteršilja, nekoliko čebule in narahlo ožete smrčke. Duši jih toliko časa, da popijejo vodo ki so jo iz sebe dali; nato jih potresi z moko (za eno žlico) in eno žlico drobtin, ter zalij z juho; če imaš pri rokah žlico vina in ščep soli. Ko nekaj minut vre, prideni žlico kisle smetane in ko vse še prevre, postavi na mizo.

Jajčni kolač s smrčki. Razmotaj v lončku eno jajce, eno žlico mleka in ščep soli. Deni v plitvo okroglo ponev (ponev za palačinke) za oreh masla ali masti; ko se segreje, odlij mast v drugo ponev in v prvo stresi polovico jajčne zmesi. Ko se nekoliko zakrne, prilij

žličico masti, in ko se zarumeni, obrni; ko je kolač še po drugi strani zarumenel, ga nadevaj z eno žlico smrčkove omake, skupaj zvij kakor štruklje in postavi s sirom potresene kot samostojno jed s krompirjevo ali fižolovo salato na mizo. Iz enega jajca napraviš dva kolača in zadostuje za eno osebo.

Ocvrti smrčki. Smrčke osnaži, čez pol prereži, operi, stresi jih na rešeto, da se odtečejo. Nato jih posoli, povaljaj v moki, v raztepenem jajcu (ki mu primešaj eno žlico mrzlega mleka) in v drobtinah ter jih na vroči masti rumenkasto ocvrti. Smrčke postavi s prikuho na mizo. (Za cvetje uporabi bolj velike smrčke.)

Smrčki z makaroni. Skuhaj v slani vodi 12 dkg za prst dolgih makaronov. Kuhane odcedi, polij z mrzlo vodo in stresi na rešeto. Potem jih stresi v globoko skledico in polij z vročim surovim maslom (za eno žlico). Makarone obloži s smrčkovo omako tako, da so makaroni s smrčki pokriti.

Polenta s smrčki. Napravi polento iz pol litra zdroba, jo zreži na kose in naloži v skledo tako, da pustiš v sredi nekoliko prostora. Polento oblij z razgretim surovim maslom in jo postavi za nekaj minut v pečico. Nato stresi v sredo skleda na polento smrčke, ki jih tako-le pripravi: Deni v kozo eno žlico olja in ravno toliko surovega masla, strok dobro zrezanega česna, čebule in zelenega peteršilja, osnažene, oprane in zrezane smrčke, ščep popra, pokrij in vse skupaj duši; med dušenjem prilij 1 do 2 žlici juhe in nekoliko soli. Ko so smrčki gotovi, jih stresi na polento.

Predenica.

Ogromno škodo povzroča našemu poljedelstvu vsako leto predenica. Da nam bo mogoče uspešno zatirati to škodonosno zajedalko je potrebno, da se natanko seznanimo z njenim razvojem in razmnoževanjem.

Predenica ki je več vrst, je enoletna rastlina, ki pa v slučaju, da je bila čez zimo proti mrazu dobro zavarovana, rase spomladi nemoteno dalje. Seme predenice je nekoliko manjše nego seme bele detelje in je kalivo še celo čez 7 let. Seme vzkali pri toploti 10 do 15° C v 5—8 dneh in razvije 10—12 milimetrov dolgi, niti podobni kalič s tankimi koreninami. Čimbolj se kalič zgoraj podaljšuje, tembolj peša na spodnjem koncu, na katerem kmalu izumrjejo vse koreninice. Ker se s tem odvzame kaliču možnost nadaljnjega razvoja, skuša njega vršič s kroženjem doseči kako zeleno rastlino, ki se je tesno ovije. Na posameznih mestih izloči sesalne izrastke t. zv. haustorije, s katerimi se zaje v rastlino in iz nje izsrkava soke, ki jih potrebuje za razvoj in rast. Predenica je torej **zajedalka**, to je rastlina, ki nima niti korenin niti listnega zelenila, zato raste in se razvija le na račun drugih zelenih rastlin, ki si osvajajo hrano iz zemlje in zraka. Predenica se ovija rastline, na kateri gostuje, v smeri od desne na levo. Po ozkih zavojih s sesalnimi izrastki tvori predenica menjajoče zopet širše in daljše zavoje brez haustorij. Na ta način se hitro razrase v višino, tako da se vršič čimprej lahko zopet oprime druge primerne zelene rastline in si na ta način zagotovi za svoj razvoj potrebne hranilne snovi.

Predenica se hitro razpase zlasti po detelji in lucerni, kajti te rastline tvorijo obilo mehkih stebel, v katere se lahko zajedo sesalni izrastki imenovane škodljivke. V slučaju, da ne najde predenica primernih rastlin, ki bi ji nudile zadostne hrane, se ovije in zaje v trave, koprive in razne plevelne rastline. Ker uspeva tu vsekakor slabše, gre kmalu v cvetje. Cvete navadno v juniju, juliju in avgu-

stu. Mrtvih rastlin in drugih snovi se oprime le v slučaju, če si je preje na zeleni rastlini zagotovila hrano.

Razen s semeni, se razmnožuje predenica tudi lahko z deli, ki so se na kakšen način odločili od prvotne rastline; nadalje pa tudi s stranskimi poganjki, ki se tvorijo v listnih kotih. Stranski poganjki se tvorijo čestokrat tudi na tem delu predenice, ker se ta dotika svoje hranilne rastline. Večkrat se tudi opazja, da se mlajši izrastki predenice ovijajo starejših stebel, v katere se zajedo s svojimi sesalnimi izrastki, tako da se rastlina na ta način izsrkava sama od sebe.

Predenica najrajši gostuje na detelji, lucerni, graščici, grahu, lanu, konoplji i. dr. Izmed številnih predeničnih vrst je omeniti predvsem sledeče:

1. **Majhna predenica** (*Cuscuta Trifolii*), ki se zajedajo s svojimi sesalnimi izrastki predvsem v deteljo, lucerno, graščico in grah.

2. **Visoka predenica** (*C. major*). Ta zajedalka je nekoliko manj škodljiva od prve in se ovija predvsem konopelj, graščice, hmelja, kopriv in vrb, redkeje repe in krompirja.

3. **Lanova predenica** (*C. epilinum*) se ovija lanu in nekaterih plevelov.

4. **Hmelova predenica** (*C. lupuliformis*) gostuje na hmelju, vrbah, topolih, javorih i. dr.

S semenom francoske lucerne so se pa k nam zanesle še sledeče predenice: *Cuscuta hassiaca*, Gronova predenica (*C. Gronovii*) in *C. americana* L.

Z ozirom na trdovratno življenje imenovanih zajedalk je njih zatiranje vsekakor precej težavno, oziroma dolgotrajno.

V to svrhu je skrbeti, da se predenica ne zaseje s semenskim blagom samim, zato je vsekakor sejati le zajamčeno predenice prosto semensko blago. Odpadke, ki ostanejo po čiščenju semen detelje in lucerne in ki vsebujejo predenično seme, se nikakor ne sme pokladati živini, kajti predenična semena odhajajo neprebavljena s blatom od živali in na to na gnojišče ter od tu na polje, kjer vzkale in se razvijejo v nove predenične rastline. Predenica se čestokrat razmnožuje tudi z lanenimi tropinami, v katerih se nahaja seme imenovane škodljivke. Glede uporabe umetnih gnojil kot sredstva za zatiranje predenice je omeniti, da kalijeva sol in apno zmanjšujeta odporno silo detelje, dočim jo fosforna kislina zvišuje. Dobro sredstvo je tudi pravilno kolobarjenje. Predenico se zatira nadalje s škropljenjem napadenih rastlin z razredčeno raztopino žveplove kisline (na 1 del žveplove kisline pride 200 do 300 delov vode) ali pa na ta način, da se okužena mesta meter na okrog pokose, na to pa potrosijo 2 decimetra debelo s slamo ali pa rezanico, ki se jo polije s petrolejem in nato na štirih mestih zažge. Priporočajo se tudi trošenje žganega apna, apnenega dušika ali pa mavca (gipsa). V slednjem slučaju se pokošene rastline pokrijejo še z nekaj cm debelo plastjo zemlje in vse to polije z gnojnico. Detelja ali pa lucerna kmalu zopet požene, dočim se predenica zamori. Dobro sredstvo je tudi pokrivanje okuženih prostorov z dm debelo plastjo rezanice ali pa vinskih tropin, ki se jih po raztrosenju stlači. S tem se prepreči dostop zraka, vsled česar se predenica uniči. Z uspehom se končno uporablja tudi 25% raztopina železne galice.

Opomniti je tudi, da čimprej se začne predenico zatirati, tem manjši so stroški zatiranja.

Le s temeljnim zatiranjem na en ali drug izmed imenovanih načinov, lahko ugonobimo te nevarne zajedalke in zvišamo svoje pri-
delke.